

Kwetsbaarheid

Petra Bolhuis
Filosoof
Zie ook www.maieutiek.nl

De maakbare wereld van nu

De maakbaarheid is het sleutelwoord achter veel van ons gedrag;

- We scholen onze kinderen en onszelf. We zetten producten in de markt. We nemen een kind. We werken aan onze gezondheid.
- Op alle fronten van het leven gaan we uit van het nut van plannen maken, doelen stellen en het ondernemen van gerichte acties om die doelen te bereiken.

Maar wat als het lukt?

Als de wereld werkelijk door ons gemaakt wordt tot die veilige beheersbare wereld waarin de kwetsbaarheid is uitgebannen, ziekte en gebrek niet meer bestaan en wij ons allemaal optimaal gelukkig voelen, dan houdt de mens op te bestaan.

Nussbaum en Heidegger

Nussbaum: “ Ethiek is een ambacht om met het noodlot om te gaan”.

Heidegger: “De mens is in staat tot, of gedwongen tot, een bijzondere vorm van zijn namelijk het *Da-sein*. Dat wil zeggen wij mensen hebben een verhouding tot het Zijn.”

Sein en Da-sein

Dingen zijn wat ze zijn ; er is geen afstand tussen hun zijn en hun bewustzijn.

Een steen is een steen. Hij ligt niet te denken wat gebeurt er met mij als straks de rivier zijn loop verleggen zal, of waar kom ik terecht na de erosie.

Het gedicht ‘Tijd’ van Vasalis geeft het verschil prachtig weer.

We verhouden ons tot de wereld

We krijgen kijk op die verhouding tot de wereld en we slagen erin onszelf van alle gemakken te voorzien. Het bewustzijn neemt daardoor toe, maar we denken vooral instrumenteel.

Gevolg: We ervaren meer bewust hoe kwetsbaar we zijn.

www.maieutek.nl

We ondervangen de kwetsbaarheid

In de vorige eeuwen is de aandacht in toenemende mate verschoven van het redelijk omgaan met de kwetsbaarheid naar een maatschappelijk ondervangen van die kwetsbaarheid.

En wij leven in de veilige rustige nadagen nu dat allemaal geregeld is...

www.maieutek.nl

Kunnen we alles regelen?

“Life is what happens.....while your making other plans.” John Lennon.

“De menselijke natuur is geen machine die men naar een model kan bouwen en precies dat werk kan laten doen waarvoor hij gemaakt is, maar een boom, die naar alle kanten moet kunnen uitgroeien en zich moet kunnen uitbreiden, in overeenstemming met de innerlijke krachten die er een levend ding van maken”. J.S. Mill

www.maieutek.nl

Nussbaum kwetsbaarheid is;

- **pluraliteit van waarden;** in en tussen mensen moeten keuzes gemaakt worden tussen zaken waar we waarde aan hechten (vriendschap versus wet, ambitie versus zorg)
- **hechtingen;** gehechtheid aan mensen en dingen maken ons kwetsbaar want bang voor verlies. We zijn afhankelijk van zaken die wij niet in de hand hebben
- **passies;** de passies zijn bron van de andere twee kwetsbaarheden, maar ook een eigen kwetsbaarheid want ze zijn onbestuurbaar en niet te voorzien

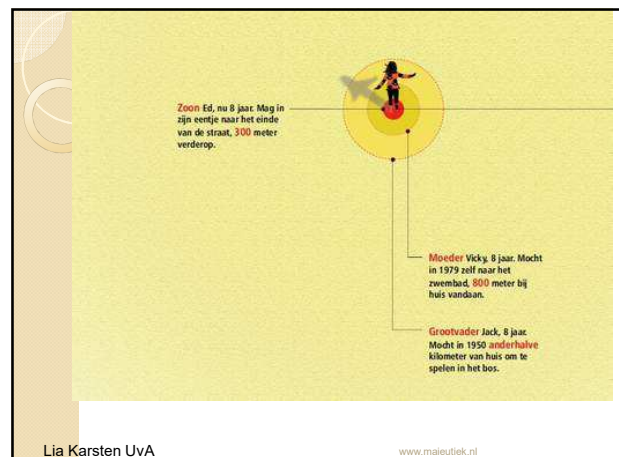
www.maieutek.nl

Kwetsbaarheid is ook positief

Kwetsbaarheid heeft als tegenkant het onverwachte, de vreugde, de ontroering.

www.maieutek.nl

Lia Karsten UVA

www.maieutek.nl

Kwetsbaarheid en angst

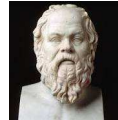
Ik zou je 't liefste in 'n doosje willen doen
en je bewaren, heel goed bewaren
Dan laat ik jou verzekeren voor anderhalf
miljoen
en telkens zou ik eventjes het deksel
opendoen
en dan strijk ik je zo zachtjes langs je
haren
Dan lig je in de watten en niemand kan
erbij”

www.maieutiek.nl

Socrates en Alkibiades

Onkwetsbaarheid of leven in
kwetsbaarheid.

Twee mannen die in het Symposium van
Plato spreken over Eros.

www.maieutiek.nl

Risico's en mens-zijn

*“Er zijn bepaalde risico's (...) die we niet
kunnen uitsluiten zonder menselijke
waarden te verliezen, omdat we nu
eenmaal tussen dier en god in staan en
een vorm van schoonheid hebben die
geen van die twee bezit.”*
zegt Nussbaum in ‘De Breekbaarheid
van het Goede’.

www.maieutiek.nl